

10e Nationale Workshop van het Forum on Stakeholder Confidence

7-9 September 2016, Bern, Zwitserland

“Opvullen van leemten – Ontwikkeling van duurzame intergenerationale besluitvorming in het beheer van radioactief afval”

Doel

Het hoofddoel van de workshop was Zwitserse stakeholders en andere internationale deelnemers bijeen te brengen om duurzame intergenerationale besluitvorming in het beheer van radioactief afval te bespreken in een open dialoog en in een atmosfeer van wederzijds respect en leren.

Bedoeling

Het doel van de workshop was belangrijke thema's te identificeren die verder onderzocht zouden kunnen worden door Zwitserland en andere deelnemende landen, om de verschillen in het kennisniveau en het participatieniveau tussen generaties aan te pakken en

zo de leemten op te vullen tussen huidige stakeholders en toekomstige stakeholders.

Beschrijving van het nationale proces

Zwitserland heeft een kernenergieprogramma en is van plan zijn radioactieve afval op verantwoorde wijze te bergen in een diepe geologische bergingsinstallatie. Het Zwitserse nationale kader kent alle betrokken stakeholders duidelijke rollen en verantwoordelijkheden toe. Het besluitvormingsproces is duidelijk bepaald en wordt goed nageleefd. Lokale participatie wordt verzekerd door regionale conferenties in alle streken waar mogelijk sites zullen worden gekozen.

Centrale vraag van de workshop:

Wat kunnen we vandaag doen om duurzame beslissingen te nemen die begrepen en aanvaard kunnen worden door de volgende generatie, en hun tegelijkertijd voldoende flexibiliteit bieden om hun eigen beslissingen te nemen als de omstandigheden veranderen?

Vaststellingen:

1. Tijdens de workshop werden talrijke leemten bepaald die moeten worden opgevuld:
  - Tussen deskundigen en het publiek, die beiden heel erg betrokken zijn bij het proces.
  - Tussen geïnformeerde en niet-geïnformeerde mensen. Publieke participatie garandeert niet dat mensen geïnformeerd zijn.
  - Tussen generaties.
2. De Zwitserse stakeholders hebben een goede kennis van het besluitvormingsproces met betrekking tot het sectorplan.

Kennis is niet hetzelfde als informatie

Kennis is noodzakelijk om de beslissingen en de besluitvormingsprocessen volledig te begrijpen. Informatie die zonder context aan de stakeholders wordt verstrekt, is van weinig nut. Duurzame besluitvormingsprocessen moeten een combinatie van kennis en informatie bevatten, en een brede waaier van deze kennis en informatie moet worden bewaard om de latere generaties in staat te stellen beslissingen te nemen en oordelen te vellen. Het is belangrijk om competenties op te bouwen bij plaatselijke gemeenschappen zodat zij een actieve rol kunnen spelen.

Aangezien internationale grenzen in de toekomst kunnen veranderen en het beheer van kernafval de landsgrenzen overschrijdt, is het ook belangrijk dat internationale organisaties gegevensbestanden bijhouden.

“De huidige kennis en middelen en de kracht van het lopende onderzoek mogen niet worden onderschat. Het volstaat niet te hopen dat toekomstige generaties slimmer zullen zijn.”

Het intergenerationeel aanspreken van de jeugd is een belangrijk onderdeel van duurzame beslissingen

Belangrijke overwegingen:

- De jeugd moet voelen dat ze verandering kan teweegbrengen.
- Communicatietools en -inhoud moeten worden afgestemd op de situatie, zodat men de toekomstige generaties effectief kan bereiken.
- De jeugd en de toekomstige generaties moeten betrokken worden omdat zij in de toekomst verantwoordelijkheid zullen moeten opnemen voor het radioactieve afval.
- Bij elke beslissing moet rekening worden gehouden met de mogelijke impact op de toekomstige generaties.
- De volgende generatie zou de flexibiliteit moeten hebben om beslissingen die vandaag genomen worden te veranderen en daarbij gebruik te maken van hetzelfde besluitvormingsproces als datgene wat vandaag bestaat.
- Aanvaarding voor iedereen is moeilijk realiseerbaar. Het doel moet erin bestaan de hoogst mogelijke graad van aanvaarding te bereiken, zodat de methodes die gebruikt worden om beslissingen over het beheer van radioactief afval te nemen waarneembaar zijn door de toekomstige generaties en voor hen toegankelijk zijn.

Een onderwerp voor toekomstig studies:
Wie zal beslissen welke informatie moet worden bewaard en hoe dat moet gebeuren?

Met zijn initiatieven draagt het NEA Forum on Stakeholder Confidence (FSC) bij tot een nieuwe aanpak van de besluitvorming over het beheer van radioactief afval. De kans om een FSC-workshop en een gemeenschapsbezoek te organiseren, is een voorbeeld van de diensten die het Forum verleent aan de lidstaten. De FSC-workshops en sitebezoeken zijn constructief gebleken in het bevorderen van een nationale dialoog en het bepalen van de belangrijke thema's die de stakeholders behandeld willen zien. Het FSC behandelt alle voorgestelde thema's in een geest van openheid en dienstverlening aan de lidstaten.

De nationale workshops van het FSC zijn een opportuniteit en een methode om van elkaar te leren en een constructieve dialoog aan te gaan. Ze vormen een platform voor rechtstreekse uitwisseling tussen stakeholders, in een sfeer van respect en wederzijds leren. Voor de gastlanden zijn de workshops van het FSC een opportuniteit om hun eigen ervaring te presenteren en te analyseren in een neutrale omgeving, internationale feedback te krijgen en hun standpunten schriftelijk vast te leggen.

Tijdens de voorbije negen workshops werd een brede waaier van onderwerpen besproken, zoals stapsgewijze besluitvorming (Finland), lokale en nationale overwegingen in de sanering van besmette sites (Canada), de methodiek van lokale partnerschappen (België), siteselectieprocedures (Duitsland, Tsjechische Republiek), de wisselwerking tussen stakeholders op lokaal en nationaal niveau (Spanje), toegevoegde waarde, regionale ontwikkeling en steun van de lokale gemeenschappen (Hongarije, Zweden, Frankrijk), en organisatie van de omkeerbaarheid van beslissingen en de terugneembaarheid van afval (Frankrijk).